

YA:IMESIKONO LETA

EBETE HIBIMA: MIDIPA:TAMO ODODIYA:

1 ¹Na ba: Ya:imesitila, Godoko ba:gala Kodawa Ya:su Kelisoko ibino okodawala. Ba:bema: Isalaela 12 gu ipuwalo la: puya:te Yudiya hopone ikuliti ba:moe hopo konomolo hiya:hiya: da:nemedehonama, la: nonolata, nale ba:moe leta la:tamo poememo.*

Godoko Hibima: Midi Komo Ba:gala Ebedo Mulu Komo

²Naeno hibima: midipi ekaka:la:, hiliyonomo hiya:hiya: temeteme komate la:tamo dikulihona, wadiyala la: konomamo na:kalakalahanala:,* ³mabu la: iya:tawahala koko temeteme komate hibima: mididawatamo da:pelamemena:, ba:bi komodo ebete ebenedo hibima: midi ipuwalo apete kodakodalo kola:nama:ne.* ⁴Ba:bema: la: kodakodalo la:mota:hana komo akamiyapala:, mabu la: ba:ma ka:na ba emedena la:eno hibima: midi ipuwalo helohelonomoma: keda:hama:nemata, iyo, la:eno apepeho ipuwalo la:le eta kapiya hido komo a:kotamata.

⁵Ba:bema: la: ipuwalo kebe lumagigodolo mulu ukui itanaheno, wadiyala ebete Godoko na:toemehamene, ba:bene Godote ebetamo mulu komo kikamema:ne. Ba: hibila, Godote ba:bako toemehodawatamo ubiha: tabo a:kagaa:mene, mabu ebenedo kalakala bitana tawakalubi hiliyonomatamo ebenedo hidohido komo ikalameholema:.* ⁶Huiyatiya numa:la:, la: Godogodone eta komo lawema: la:eno hibima: midi ipuwalo ukui gagagagama: eda:halo ebe akatoemehala:, mabu ukui gagagagagodawoeno emalagidole komate ba: kehaha: kolomoeno gawiya keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala, huhuti hiya:hiya: hapuni da:monako gawiyate ba: atumu hiya:hiya: ba:ba ka:na komahila:halema:na:. ⁷Ba:bako

* 1:1 Mat: 13:55; Gal 1:19; Oel 15:23; 1Pit 1:1 * 1:2 Lom 5:3-5 * 1:3 1Pit 1:7

* 1:5 Mulu Tabo 2:3-6

lumagiti akemalagidolala: ebete Godoko toemeho ipuwalo eta hido komo kolawema:ne, ⁸ ao, ebegodolo ukui netewa ba:pola:na, ba:bema: ebene ododili hiliyonomo ipuwalo ebe nalegana.

Ilinaha:dawa Ba:gala Dogodogodawa Ibino Komo

⁹Ba:bema: wadiyala hibima: midipi ipuwalo ilinaha:dawate na:kalakalamene, mabu ebene tepo ipuwalo Godote hidohido komamo ebe ya:lo a:tabuimiya:, ba:gala galane ebete hido huiya kikamema:ne. ¹⁰Ba:gala wadiyala dogodogodawate atumu na:kakalalamene, mabu Godote ebene tepo ipuwaoen awae komo ba iya:tumi ebe ba:ma ka:na kiyamiya:, ebegodolo ditana ba:be dogodogo komo ba: ko komoha: Iyo, galane hopo haboeno dogodogo komate kowibohoma:na:, hopo haboeno haiyaiti hopamo ma:tigate waiwaima: keba ka:na keda:nako ba:ba ka:na. * ¹¹Iyo, hibila, hegelate ba podolo koenomoma: deda:mene ba:ba tetelo haiyaa:te waiwaima: eda:hate ibino hidohido tita:te ba: dito kowibohoma:na:, ba:bema: dogodogodawate ba: ba:ba ka:na kewagelema:ne, ebete ebene hiya:hiya: mani oko ba owatiho ebene ka:ka:te ba:bo kalatidima:ne.

Kuba Gabamo Emogabuimi Komate Godogodone A:kapelama:la:

¹²Ba:bema: kebe hibima: mididawate koko temeteme ipuwalo kodakodanomolo da:la:namene, wadiyala ebete na:kalakalamene mabu ebete ba:bako pawu ipuwalo kodakodama: deda:mene ebete emedena ka:ka: huiya kolawema:ne. Numa:la:, ba:moe ka:ka: ba: puya:te Godoko malemalelo demalagidolona ebete iba:tamo ikalamema: hibilo da:goiya: ba:be komola.

¹³Ba:gala eta komo. Etate hiya:hiya: temeteme ipuwalo ba la:na kuba gabamo emogabuimi komote ebetamo da:pemene, ebete ba:ma ka:na akagaa:la:, “Ba:moe kubate Godogodone natamo pe.” Ao, eba ka:naha: Godote lumagi kuba gabamo a:kemogabuima:le, ba:gala Saitanakono helo puliyala ebete ebene kuba gabamo emogabuimi komo Godotamo kododima: ¹⁴Ba:bema: numa:la:, kuba gabamo emogabuimi komate ba: lumagino kateneno kubakuba ubi gabodo pelamenaka, iyo, ba:moe ba:be gabodo Saitanate ebe adimuiya:tate ebene gubi ipuwamo dito kona:da:nama:ne. ¹⁵Ba:ba tetelo ba:be lumagino tepo ipuwalo kateneno kuba ubi komote apete kuba ododi komo kalahimima:ne, ba:bene ebene kuba ododi komote ebene emede ipuwalo konomoma: deda:mene, ebete hoe ba:bo kalahimima:ne mabu kuba ododi komoeno huiya ba: hoela.

¹⁶Ba:bema: naeno hidohido hibima: midipi ekaka:la:, la: ha:kiya la: ha:da akamiholama:la:, ¹⁷mabu hiliyonomo hidohido komate Hunu

* 1:10 Ais 40:6-7

Haboeno Nabiwigodone ebenu malemalelo atamo pelamena, huiyatiya kuba komate ebegodone a:kapelama:la. Ebe ba: alomo da:la:minana ba:bi olokino Namutudawala ba:gala ebe ba: hibi malemale Kodawanomola, ba:bema: ebenu malemale komote atamo hiya:ma: a:keda:le, ba:ma ka:na eta tetelo konomamo kahawakalimi, eta tetelo nanekela:mo kahawakalimi, ebete ba:ba ka:na kewagelenaha. ¹⁸Numa:la:, ebete a ebenu gugudima: komidima: ebenu ubi bihatiya:, ale ebenu Hibi Tabo ipuwado uliulinoma: eda:hate kohawakalahalema:. Ba:bema: ba:moe komo ba: hibinomola, ebete ba:moe hopoeno ilina hiliyonomo dododiliya:, ibi ipuwalo a ba: dopo noloho gao keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala.

**Lumagiti Godokono Tabo Dito Uli Modoboha,
Wadiyala Ebete Hibilo Na:papamiwatamene**

¹⁹Naeno hidohido ekaka:la:, wadiyala la: ba:moe komo nemalagidolala. Modoboha: lumagiti komopino tabo ulihoheno ebe ha:kiya ebenu komo tiyolo olamagi, ba:gala modoboha: lumagiti eta lumagitamo tiyolo mauba, ²⁰mabu Godokono tuputupu emede komoeno gaote lumagino mauba gabodo a:kanolohamena:. * ²¹Ba:bema: la:eno tepo ipuwalo da:pola:na ba:bi dalowa: ukui komo, ba:gala la:eno apa:mo dododilina:komoma ba:bi kuba ododili komo, wadiyala la: ba:bi komo hiliyonomo tama:mo miya:tete, ba:bene Godote la:eno tepo ipuwamo damihonako ba:be tabamo hibilo na:papamila:hala:, mabu ba:be tabote ba: la:eno ka:ka: muleno gaboma: eda:na.*

²²Numa:la:, la: Godokono tabo ulihote papamila:haleheno, ba:moe gabodo la: ha:kiya la: bamihoholamenakomata. Ba:bema: wadiyala la: ebenu tabo uliti hibilo na:papamila:hala:, * ²³mabu kebe lumagiti Godokono tabo uliti papamiwataheno, ebe ba: pote galasilo ebenu holoholo daedae ukuilo dumita ba:be lumagi huiyala. ²⁴A:iye! Ba:bako lumagiti ebenu holohololo eta kuba dumimini, ebete ba:be komo hiduimihino, tote bada kuba komo kumi ba:be komo ba: dito konadodoma:ne. ²⁵Huiyatiya kebe lumagiti Godokono Hidonomo Tutumu Tabo hidamo umiti kalakalago ba lawe, ebete ba:be tabamo papamiwatate adodoheno ba:be komo ipuwalo demedenamene, Godote ebenu hiliyonomo ododili ipuwalo ebe hidonomamo bowalubinakomene. Ba: hibila, Godokono Hidonomo Tabote ba:bako lumagi ebenu hibima: midi ipuwalo tutunomoma: komidima:ne.*

Hibi Gabodo Godoko Ta:mata Komo

²⁶Ba:bema: la: hidamo! Kebe lumagiti ebe ha:kiya ebe Godoko ta:matadawama: ba goe huiyatiya ebenu ma:lapila hidamo uminaheno,

* 1:20 Ka:ka: 7:9 * 1:21 Kol 3:8; 1Pit 2:1 * 1:22 Ma:t 7:26; Lom 2:13

* 1:25 Lom 8:2; Yai 2:12

ba:be lumagi ebe ha:kiya ebe ha:da kamihomema:ne. Ebeno Godoko ta:mata komo ba: nene huiyala, iyo, ebeno emede ipuwalo hido komote a:kitanamene! * 27Ba:bema: Godokono hibi ta:matadawoeno komo keba ka:nala:ka? Ebete halipa gugudi ba:gala hamolehamole kamenakamena ba:bakobako awae tawakalubi ibino menemene ipuwalo hidonomamo owalubilina, ba:gala ebete ba:moe hopolo ba emedena kuba komokomo kododilinaha, ba:ma ka:na ebete ebeno tepo ipuwa ukulate gala dalowa:ma: a:kamida:mene. Ba: hibila, Godote ba:bako lumagi dumimini ebe ebeno hibi ta:matadawama: koka:mima:ne.

Dogodogopi Kapiyatamo Hidohido Komo Akododila:la:

2 ¹Naeno ekaka:la, la: ba: aeno Kodawa Ya:su Kelisoko hibima: midipilata ba:gala ebe ba: Godokono helo alo ipuwalo demedena ba:be Kodawala, ba:bema: la:le tawakalubi hunu nikapa:mo ulameheno ba:ma ka:na eta lumagi miya:palo eta lumagi ebo akalawa:la. * ²Ba:be mabuma: keba tetelo eta dogodogodawate ebeno hidohido kaliko pupuliti ba:gala huiya konomo kakaeto ebeno kokotamo puliti la:eno sose kapiyuimi komamo da:pemene, ba:bene ba:be atu tetelo eta ilinaha:dawate la: ipuwamo da:kapemene, la:eno ukui ibi netewapa:tamo keba ka:na na:kitanamene? ³Hidohido kaliko pupuliti da:pemene, la: ba:be lumagi koamo ba emalagidolo ebetamo ba:ma ka:na ba:ka:ga:loma, “Ama: nolata, ba:moe dopo hapu habamo nemeda?” Huiyatiya ilinaha:dawa da:pemene, la: ebe malemalelo emalagidoloheno ebetamo ba:ma ka:na ba:ka:ga:loma, “Eta haba hibi kitanaha, wadiyala ama: tamelo dito na:la:na?” ⁴A:iye! La: ba:mako ododi komodo la:eno tepo ipuwoeno kuba ukui komo behawakalilamenakomata, mabu la:eno tepo ipuwalo la: dogodogopi hidohidoma: ba ga:la, ilinaha:pi nenema: midililo ibi malemalelo kemalagidolenaha:!

⁵O naeno hidohido ekaka:la, wadiyala la: ba:moe tabo hidamo nulia:la:! Godote ilinaha:pi hibernomolo uwatiya:, iba:te ba:moe hopolo ba emedena hibima: midi ipuwalo kokopima: keda:hanama:. Ba: hibila, galane iba:te Godokono Ko Gawadalagi Habalo da:pola:na ba:bi dogodogo ilina kuwatema:na:, mabu Godote hibernomo tabo ya:lo olamagiya: ba:be Haboeno hidohido komo ebe malemalelo demalagidolona ba:bi tawakaluba:tamo kikalamema:. * ⁶Huiyatiya numa:la, la: ba:bako ilinaha:pi malemalelo kemalagidolenaha:, dogodogopi kapiya bemalagidolenamata. A:iye! La:eno kuba ukui bada konomola:ka:! Komo tetelo ba:bi atu dogodogopa:te la: hibima: midipa:tamo koko temeteme ba ikalame gabomanino tabo anagiya:mida habamo la: ba:bo magatalenakata. ⁷Iyo, komo ibi ba: Ya:su Kelisoko diduduputiminaka

* 1:26 Ohale 141:3 * 2:1 Oel 10:34; Ya:i 2:9 * 2:5 1Kol 1:26-28

ba:bi hibima: midihapila, ba:bema: Ya:sukunu hido mahilo ebete la:
kowalubilima: dikalamiya:la, iba:te ba:be mahilo kubama: ga:lana.

⁸Numa:la:, Ko Gawadalagi Godote ebenu konomo tutumu tabo ebenu Bukalo
ba:ma ka:na hawakalimina, “Ama: ha:kiya ama: demalagidolona, ba:ba ka:na
ama: tamelo demedehona ba:bi tawakalubi malemalelo nemalagidolena,”
ba:bema: wadiyala la: ba:moe tabamo hibinomolo na:papamila:hanala.*

⁹Huiyatiya la: papamila:haheno, ba:ma ka:na la: tawakalubi hunu nikapa:mo
ulamelo eta ilinaha:dawa nenema: miditi, ba:bene ebe miya:pate eta
dogodogodawa da:lawema, la: ko kuba kododima:nemata. A:iye! Godokono
konomo tutumu adikanale mabuma: kuba huiyate la:tamo hibilo kopema:ne,*
¹⁰mabu kebe lumagiti Godokono hiliyonomo tutumu tabo ba uwate eta kapiya
dadikanalemene, ba:ba tetelo ebete hiliyonomo tutumu tabo da:wakalamina
ba:bako dubuma: keda:ma:ne. Iyo, kapiya tutumu tabo adikanaledawa ba:gala
hiliyonomo tutumu tabo wakalamidawa ibino komo ba: kapiyala, mabu ibi
netewapa:te kapiya gabodo ibino kuba huiya Godogodone kuwatema:na.*

¹¹Ba:bema: numa:la:, Kodawa Godote tutumu tabo ba:ma ka:na goiya,
“Ama: eta dubuino kamena pilolo akalawa:la;” ba:gala ba:moe atu
Kodawate gala na:kagoiya; “Ama: eta lumagi akanakapuma:la.” Ba:bene
keba tetelo ama: dopo tutumu tabo ba lawe huiyatiya ama: tote eta lumagi
dito da:nanakapumimina;, amia:no komote keba ka:na na:kitanamene?
Ama: dopo tutumu tabo adikanaleheno, ba:be mabuma: Godote ama:tamo
ba:ka:kalakalamene? Ao, ebete kuba huiya ama:tamo hibilo kikamema:na:ta,
mabu ama: ba: ebenu eta tutumu tabo adikanala:ta!*

¹²La: hidamo nuliala:, Godokono konomo tutumu tabo ba: malemale
hawakalimi tutumu tabola, ba:be tutumu tabote tawakalubino hibima:
midi ipuwalo ibi tutunomoma: midilina. Ba:bema: wadiyala la: la:eno
tabo ga:la ipuwalo ba:gala ododili komo ipuwalo ba:be ko tutumu tabamo
hibilo na:papamila:hanala;, mabu galane Godokono Hunu Habalo ba:be
kapiya tutumuti la:eno komo kanagiya:midalamema:na:ta.* ¹³Ba: hibila,
ba:ba tetelo Godote malemaleha: tawakaluba:tamo ebenu malemale
hawakalimihino kuba huiya iba:tamo kikalamema:ne, huiyatiya
malemale hawakalimipa:tamo ebete kuba huiya a:kikalama:mene, ao,
ebete ebenu malemale iba:tamo konomamo kohawakalimima:ne.*

Godoko Hibima: Midi Komo Ba:gala Hidohido Ododili Komo Ba: Kapiyala

¹⁴Naeno ekaka:la;, kebe lumagiti Godoko hibima: midima: goelo
hidohido komo ododilihino, ebenu komo keba ka:nala:ka:? Godote

* 2:8 Ma:t 19:19; Gal 5:14 * 2:9 Tutumu 1:17 * 2:10 Ma:t 5:19

* 2:11 Ikuli 20:13-14; Lom 13:9 * 2:12 Gal 6:2; Ya:i 1:25; 1Pit 2:16

* 2:13 Ma:t 5:7; 18:32-35

tawakalubino komo danagiya:midalamemene, ba:ba tetelo ebete ba:be lumagino hibima: midi komo modoboma: ba:ka:goemene? Ao, ba:bako lumagino hibima: midi komo ba: ha:da amiho komola, ebena ka:ka: mula: komote a:kitanamene. ¹⁵Diyala la:eno hibima: midipi kapiyuimi ipuwalo eta lumagiti kalikoha:ma: kuda: eda:na, ba:gala nahoeno ilinaha:dawate kuda: a:luta.* ¹⁶Ba:bene la: ipuwalo etate ba:bako awae lumagi umiti, ebe owalubihino ebetamo ba:ma ka:na da:goemene, “Ama: Godokono kalakalago na:toa, ebe ha:kiya ama: kalikamo ba:gala baa:mo kowalubima:na:ta,” ba:be tabo owalubi taboha:, ba: kuba tabola. Ba:bema: keba tetelo eta hibima: mididawate ilinaheno demedena, ba:bene ama:le ebe kalikamo ba:gala baa:mo owalubihino, amia:no hibima: midi komote keba ka:na kitana? ¹⁷Ama: hidamo nulua:, ama:le Godoko hibima: midima: goete huiyatiya hidohido komo ododilihino, amia:no hibima: midi komo ba: hoela.

¹⁸Huiyatiya la:eno hibima: midipi kapiyuimi ipuwalo komopa:te na:ga:lana, “Lumagigodolo hidohido ododili komate pola:naheno kubaha:, mabu Godoko hibima: midi komo ba: tepo ipuwoeno ododi komola, apa:mo ododi komoha:.”

Ba:bema: na Ya:imesiti ibino tabo ba huiya na:goemo, “La:le hidohido komo dododilima nale la:eno hibima: midi komo ba:bo kiya:tawama:nemo, huiyatiya la:le ododilihino na a:kiyatawamo. Numa:la:, naeno komo ba: ba:ma ka:nala, komopa:te naeno hibima: midi komo kiya:tawahama: nale hidohido komo ba:bema: ododilinakomo.”*

¹⁹Huiyatiya la: komopa:te koga:lama:nemata, “Ale Godoko kapiya hibima: na:midinama:, ba:moe ba: ko komola, aeno apa:mo ododili komoha:.”

Na huiyatiya kogoema:nemo, “Iyo, Godoko kapiya ba: Kodawala, Saitanakono kubakuba gobogobo ba:be komo atumu iya:tawahala. Ba:bema: iba:te ba:be komo hibima: ba midi Godokono heloma: lililahalelo na:toletolehona, huiyatiya numa:la:, iba:te ibino kuba ododili komo miya:paleheno hidohido komo a:kododila:la:. Ba:bema: la: na:kemalagidolutama Godote ibino tole komoma: iba:tamo kokalakalama:ne? Ao, ibino hidohido komo ododiliha: mabuma: ebete iba:tamo kuba huiya hibilo kikalamema:ne!”

²⁰A:iye, ama: hidohido komo ododiliha: lumagima: deda:na, ama: daedae lumagilata! Ama: numa:, Godokono Bukoeno eta tabo komote a ba:ma ka:na iya:tua:mena, keba lumagiti Godoko hibima: midima: goelo huiyatiya hidohido komo ododilihino, ba:be lumagino hibima: midi komo ba: ha:da amiho komola. ²¹Iyo, ama: aeno iniwa A:ibalahamakono komo nemalagidola. Ebete Godoko hibima: ba midi, ebena hibima: midi komote

* 2:15 1Yon 3:17 * 2:18 Gal 5:6

ebeno ododi komodo ba:ma ka:na hawakaluya; ebete Godoko owatidoloeno nakola patapata hunamo ebenu gudu Aisa:keko adila:tete Godotamo hibilo ikamiya; iyo, ebenu hido ododi komodo Godote ebe eta tuputupudawama: ba:bo ka:miya.* ²² Ba:bema: ale ba:moe komo umima; A:ibalahamakono hibima: midi komo ba:gala ebenu ododi komo kapiyanomoma: ba eda; ebenu hibima: midi komote ebenu ododi komodo modobonomoma: ba:bo eda:miya.* ²³ Iyo, ba:moe komote A:ibalahamatamo uluhukuya; Godote ebenu Bukalo dopamo da:goiya: ba:be tabote hibima: keda:ma; mabu ebenu Bukalo tabo ba:ma ka:na itana, “A:ibalahamate Godoko hibima: da:midiya; ba:bema: Godote ebe tuputupudawama: ba:bo goiya.” Iyo, hibila, A:ibalahamakono hibima: midi mabuma: Godote ebe ebenu hido mabulubima: ka:miya.* ²⁴ Ba:bema: wadiyala ama: ba:moe ko komo hidamo na:lawa; ama: Godoko hibima: midilo hidohido komo nododilinakuya; mabu Godote hidohido ododili komo ama:godolo dulamemene ebete ama: tuputupudawama: koka:mima:na:ta. Huiyatiya ama: hibima: midi ipuwalo hidohido komo ododilihino, amia:no hibima: midi komo ba: ha:da amiho komola, Godote ama: tuputupudawama: a:kaka:ma:mena:ta.

²⁵ Ba:gala Godokono Bukate eta hibima: mididawoeno komo bekahawakalimina, ebenu mahilo ba: La:iha:batela. Ba:be kamenate dopamo Godoko hibima: midiha: tetelo dubu bilibili kamenama: eda:nami, huiyatiya Isalaela tawakaluba:te ebenu Ka:inane hopo lawema: da:pikuliya; ba:ba tetelo ebete ibino Godo hibima: miditi ibi ba:ma ka:na owalubiliya. Isalaela dubu netewapa:te hopo umihoma: diya gabodo ebetamo da:puluhukuya; La:iha:bate ibi Ka:inane hopo gabomani dubatamo kikalamiya:ha; ebete huiyatiya ibi hiya: gabodo dito oelamiya: gabomani dubate ibi anakapulamekapoma. Ba: hibila, mabu La:iha:bate ba:moe hido komo dododiya; ba:be mabuma: Godote ebe eta tuputupudawama: ba:bo ka:miya.*

²⁶ Ba:bema: naeno iya:tulame taboeno ipuwa kohawakalimima: eta go tabo ba:ma ka:na itana. Lumagiti da:hoemene ba:ba tetelo ebenu gobogobote ebenu apene dito kuluhukuma:ne, gala ba:be hoe apelo a:kemedenamene. Ba:bema: hibila, lumagino hibima: midi komo ba: ba:ba ka:nala, ebegodolo hidohido ododili komate pola:naheno, komopa:te ba:bo kiya:tawahama:na: ebenu hibima: midi komo ya:lo a:hoi.

Hibima: Midipa:te Ibino Tabo Olamagimi

Komokomo Hidamo Nulamenamena:

3 ¹Naeno hibima: midipi ekaka:la; la:eno sose kapiyuimi ipuwalo kapiyakapiyanomate iya:tulamepima: neda:huya:la; mabu la:

* 2:21 Tup Mabu 22:9-12 * 2:22 Yun 11:17-18 * 2:23 Tup Mabu 15:6; Ais 41:8

* 2:25 Yos 2:1-21; Yun 11:31

iya:tawahala a puya:te Godokono tabo iya:tulamepima: deda:hanama:, galane ebete aeno tabo olamagimi komo ba:gala ododili komo konomamo kanagilamelea:mema:ne, huiyatiya ebete komo hibima: midipino komo ba:ba ka:na a:kanagilamelelama:mene.

²Ba: hibila, komo tetelo a hibima: midipi hiliyonomate Godokono hibi gabo otanakoma:. Huiyatiya numa:la:, a ipuwalo kebe lumagiti ebene tabo olamagi komo hiliyonomo hidonomamo dulamena, ba:ma ka:na ebene ma:lapilate eta kapiya tabo kubamo goeheno, ba:be lumagino ododili ipuwalo eta kubate atumu a:kitanamene, iyo, ebete ebene apeno hiya:hiya: ododili komo hiliyonomo hidonomamo ulamena eta kuba ododikapoma:. ³Ba:bema: wadiyala la: ba:moe go tabo hidamo nemalagidolala:, oso-goeno namutudawate ebene tabamo hale ihatete, ba:bene ebete oso-goe hunamo ba emede ba:be deha:poto hala:mo oso-goe hibi gabodo ba:bo katama:ne. ⁴Ba:gala eta go tabo ba:ma ka:nala, huhuti kehaha: kolomoeno ko palai boge heloamo ba atuta, boge atadawate atumu kiya:li deha:potoamo ba:be boge ebene ubi gabodo dito katama:ne.

⁵Ba:bema: lumagino ma:lapila ba: atumula. Ebe ba: lumagino ape konomo ipuwalo ditana ba:be apeno deha:poto komola, huiyatiya ebe ha:kiya ubi dihatemene ma:lapilate lumagi kuba gabamo ba:bo komagatama:ne. Iyo, ebete awagaha tabo olamagi komodo koko komo ododilima: da:goemene, ebete ba: ba:ba ka:na ebene ka:ka: konomo konekubahimima:ne, koe powa deha:potote konomoma: eda:te koko kehate da:la:mota:hana ba:bi ilina keba ka:na ka:wamotenako ba:ba ka:na. ⁶Iyo, hibila, lumagino ma:lapila ba: koe powa huiyala, mabu ma:lapilate lumagino apelo ba: deha:poto ilinama: eda:na, huiyatiya ebene kuba tabo olamagi komate ba:be lumagino ape konomo dalowa:ma: miditi ebene emede komoeno hiliyonomo komokomo dito kokubahilamema:na:. Ba:bema: numa:la:, ma:lapiloeno koete Saitanakono Koe Habane puluhukunako, iyo, ma:lapilate ba:be Kubadawoeno ubi komamo papamiwatanako.*

⁷Ba: hibila, natamo wapata:lame ilina ba:gala tepamo wapata:lame ilina, beya ipuwalo da:ka:ka:halena ba:bi ilina ba:gala holahola, tawakaluba:te ba:bi hiya:hiya: ilina hiliyonomo gelebadilame iya:tawahala, ⁸huiyatiya lumagiti ebene ma:lapila gelebadimi modoboha: Gabo kitanaha: mabu ma:lapilate kubanomoma: ba eda:, ebene kuba tabo olamagi komate komo tawakalubi anakapulamema: ewagelena, ebe helo kalu keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala.*

⁹⁻¹⁰Ba:bema: naeno hibima: midipi ekaka:la:, wadiyala la: ba:moe komo hidamo nemalagidolala:. Komo tetelo a hibima: midipa:te aeno

* 3:6 Ma:t 12:36-37; 15:11,18-19 * 3:8 Lom 3:13

ma:lapilamo aeno Kodawa Nabiwi Godoko a:milimihonakoma:, ba:bene komo tetelo ale komo tawakaluba:tamo maubahaletete aeno tabamo ibi ba:bo kubahilamenakoma:. Numa:la:, Godote ba:bi tawakalubi ebene holoholamo ododiliti ebene gugudima: ka:lamina, ba:bema: milimiho tabo ba:gala mela tabo atu lumagino tabone dikulimina: ba:be komo ko kubanomoma: keda:ma:ne! A:iye, ba:bako kubate a ipuwalo akuluhukala: 11-12 O naeno ekaka:la:, la: iya:tawahala, sipolo gao kehane tawakaluba:te boga:me gao a:katapihala:, ba:gala hiwila gao kehane atumu sipolo gaote a:kanolohala:. Ba: ba:ba ka:na tawakaluba:te hido a:la:mina beya ma:pene kuba solo beya a:kiyapohala:, iba:te huiyatiya hido beyanomo biyapohonaka, iyo, hibila, solagoeno beya ma:pete hido gola beya tawakaluba:tamo ikalame modoboha:.

Godokono Hibi Mulu Komo

¹³ Ba:bema: la:eno hibima: midipi kapiyuimi ipuwalo eta mulu ukuidawa ba:ka:luta? Wadiyala ba:bako dawate tuputupu emede komodo ebene mulu ba:ma ka:na na:hawakalima:mene, ebete awagahaheno hidohido komo kapiya bododilinakomene. ¹⁴ Huiyatiya la: la:eno tepo ipuwalo komopino ilinama: iba:tamo da:maubahanama, ba:gala awagaha ipuwalo la: ha:kiya la: da:wadiya:paa:latelenama, la: hidamo! La:eno awagaha komoeno ododili ipuwado la: Godokono hibi gabo ha:da gaboma: ga:lanamata, ba:bema: wadiyala la: ba:be awagaha komo na:miya:pala:. ¹⁵ A:iye, la:godolo ditana ba:be awagaha ukui Godokono Hunu Habane kapenaha:! Ao, ba:bako ukui ba:moe hopoeno mulu ukui komola, ba:be ha:da mulu komote Saitanagodone ba pena Godokono hibi mulu komago ba:bo palaholonako. ¹⁶ Ba:bema: puya:te komopino ilinama: iba:tamo da:maubahana, ba:gala puya:te awagaha ipuwalo ibi ha:kiya ibi kapiya demalagidolena, ba:ba:te olowabeletihui ipuwalo hiya:hiya: utititate hiliyonomo hiya:hiya: kuba komo ba:bo ododilinaka.

¹⁷ Huiyatiya Godogodone da:pena ba:be mulu komoeno ododili komo eba ka:naha:, mabu ebene hibi muluti tawakaluba:godolo ditana, iba:te kuba dalowa: komokomo a:kododila:la:. Ba:bi tawakaluba:te tatabalo ba emedena olowabeletihui komo a:kiya:tawahala:, huiyatiya ibi ipuwalo etate eta malemaletelo hidohido komo ba:bo ododilinaka. Ba:bene iba:te tawakalubi hunu nikapa:mo ulameheno ba:ma ka:na eta lumagi miya:pate eta lumagi ebo a:kalawa:la:, ba:gala iba:godolo ma:lapila netewa komote kitanaha:. ¹⁸ Ba: hibila, puya:te ba:mako tataba emede komo komopa:tamo dikalamena, ibi ba: hidohido kikipo hakamo damihona ba:bi okopi huiyala, mabu ibino oko owati ipuwalo hidohidonomo naha ilinate hibilo kopikulima:na:.*

* 3:18 Ma:t 5:9; Yun 12:11

Ba:moe Hopoenom Komokomo Koamo Emalagidole Komo

4 ¹Ba:bema: la: hibima: midipi ipuwalo alaholoho komo ba:gala olowabeletihui komo kebene ka:pelamenaka? Iyo, ba:bi komate la:eno kateneno kubakuba ubi komodo pikulinaka, mabu ba:bako ubi komate la:eno tepo ipuwalo hidohido ukui komago alaholohona.*

²Ba: ba:ba ka:na la:le komopino ilina uwatema: ewagelenamata, huiyatiya uwate gabo umihino ba:bema: la:le la:eno tabamo ibi anakapulamenakomata. Ba:gala la: koko ilina uwatema: ubi konomola, huiyatiya la:godolo pola:naheno ba:bema: la:le ba olowabeletihui kubanomamo ba:bo alaholohonakomata. A:iye! Mabu keka: la:le la:eno komo ilina modobolo kuwatenaha? Mabu ba: la:le Godoko la:eno modoboha: komoma: hibi gabodo a:katoemehalemata. ³Ba:bema: numa:la:, keba tetelo la:le eta ilinama: Godoko da:toemehonakoma, ba:ba tetelo la:eno tepo ipuwoeno ukui tuputupulu kapola:naha: mabu la: ubila ba:be ilina lawete la: ha:kiya la: kokalakaluilamema:. Iyo, la:le Godoko kokalakaluimima: ukui kihatenaha:, ba:bema: ebe ubihinola eta ilina la:tamo ikalame.

⁴A:iye, la: ba: hibima: midiha: tawakalubi huiyalata! La: iya:tawahala:ka:, keba lumagiti ba:moe hopoenom komokomo koamo demalagidolena ebete Godokoba: alaholohodawama: eda:na? Iyo, ba: hibila, pote ba:moe hopoenom ilina ba:gala awagaha komokomo uwatema: dewagelena, ebe ba: Godokoba: alaholodawala.* ⁵Ba:bema: numa:la:, Godokono Bukalo tabote ba:ma ka:na itana, “Godoko ubi konomola ebena Gobogobote ha:kiya aeno tepo ipuwalo kemedenama:, ba:bema: ebete aeno kubakuba ukui komago helonomamo alaholohonako.” Iyo, la: iya:tawahala ba:be tabote hibinomoma: ba eda:na, ⁶ebena Bukalo ba:moe eta tabote atumu ba:kaitana,

“Puya:te dawagahana Godote iba:go nalaholohona,
huiyatiya puya:te ibi ha:kiya ibi hopamo da:miya:tena,
ebete iba:tamo ebena ko malemale behawakaliminako.”

Kalakala konomola, Godote ebena malemale atamo ba: ba:ba ka:na hawakalimina!*

⁷Ba:bema: wadiyala la: ha:kiya la: Godotamo ikamehote Saitanatamo helonomoma: neda:hanala:, mabu la:le ba:ba ka:na dewagelema, Saitanate la: kuba gabamo emogabuilame ipuwane la: miya:palette gobogobamo tiyo kalahula:ma:ne.* ⁸Ba: hibila, keba tetelo la: Godoko tama:mo da:pelamema, ba:be atu tetelo ebete la:tamo puluhukuti la: kalakalago kopuwatema:na:ta. Ba:bema: la: puya:te kuba komokomo dododilinama,

* 4:1 Lom 7:23 * 4:4 Lom 8:7; 1Yon 2:15 * 4:6 Mulu Tabo 3:34; 1Pit 5:5

* 4:7 Epe 6:12

wadiyala la: la:eno dalowa: kokoto ukulalete kuba komo gala akododila:la. Ba:gala la: puya:te Godoko ba:gala ba:moe hopoenno komo atu tetelo ta:matalema: dewagelenama, wadiyala la: la:eno tepo ipuwoeno kubakuba ukui hiduilamete,* ⁹ba:bene la:eno kuba mabuma: wadiyala la:le tepo temetemema: eda:hate nihima:la. Iyo, wadiyala la: la:eno iya:da: komo miya:pate tepo ipuwoeno ihi komo na:lawayi:la:, ba:bene la:eno kalakala komote huiyatiya menemenema: neda:mene. ¹⁰Ba:bema: hibila, la: Godokono holoholo hapulu la: ha:kiya la: hopamo ba miya:te, ebete huiyatiya la: hunamo kowadiya:paa:latelema:na:ta.*

Eta Hibima: Mididawoeno Komo Kubama: Akagaa:la:

¹¹Naeno ekaka:la:, ba:moe ba: eta komola. La:eno hibima: midipi kapiyuimi ipuwal etate etoenno komo kubama: akagaa:la:, mabu keba tetelo ama: eta hibima: mididawoeno komo kubama: da:goemena:, ba:ba tetelo ama: Godokono konomo malemale tutumu tabo kadikanalema:na:ta. Numa:la:, Godote ebena tutumu tabamo ama: bikiyamenata ama:le amia:no hibima: midi ekawi malemalelo kemalagidolonama:, ba:bema: keba tetelo ama: amia:no ekawi kubama: da:goemena:, ba:ba tetelo ama: Godokono tutumu tabo atumu kubama: kakagoema:na:ta. ¹²A:iye, ama: ko lumagiha:! Ama:tamo helo pote kikametana eta lumagino komo kanagiya:midamema:? Godoko kapiya ba: tutumu tabo ododilidawala, ba:gala ebe kapiya ba: tawakalubino komokomo anagilamelelamedawala, ba:bema: ba:moe Kodawa kapiyate modobola tawakalubino emede komokomo ba anagilamelelame etoenno ka:ka: mula:mete etatamo kuba huiya kikamema:ne.*

Lumagiti Ebena Ododili Komoma: Awagaha Tabo Akolamaga:la:

¹³Ba:gala eta komo. La: komopi ba:ma ka:na ga:lanakomata, “Ka:lo gapogapolo o dumutu hegelalo na ko habamo tote, ba:bolo nale kapiya gogo ba nemedede bisnisi oko nowatiti mani kokonomo konuwatema:nemo.”* ¹⁴A:iye! Ama: iya:tawaha: dumutu ama:tamo bada komote na:kuluhukumini. Ama: hopo lumagilata, ba:bema: amia:no ka:ka: ba: ahuta keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala, lumagiti tete nanekele umiti ha:kiya tiyonomo ba:bo kowiboma:ne.* ¹⁵Ba:bema: wadiyala ama:le awagaha tabo olamagi komo miya:pate ba:ma ka:na na:goiya:, “Godote helo natamo dikanamemene, na dumutu ka:ka:go ba luta nale ebena ubi komo ba:bo kododima:nemo.” ¹⁶Huiyatiya la: komopi ba:mako hidohido tabo a:kaga:lalemata, la: ha:kiya la: bawagaminalenamata, ba:bema: Godote la:eno awagaha tabo ga:la komoma: kakalakalanaha:. ¹⁷Iyo,

* 4:8 Sek 1:3; Mai 3:7; Ais 1:16 * 4:10 Yauba 5:11; 1Pit 5:6 * 4:12 Lom 2:1; 14:4

* 4:13 Luk 12:18-20 * 4:14 Mulu Tabo 27:1; Ohale 39:5,11

ba:moe komo ba: hibila, kebe lumagiti tuputupu ododi komo ba iya:tawa huiyatiya ba:be komamo papamiwataheno, ebene ododiha: komodo ebete Godokono kukala ba:bo kadikanalema:ne.*

**Dogodogopa:te Ibino Kuba Ododili Komo
Miya:palette Godotamo Nohobila:hamena:**

5 ¹Ba:bema: dogodogopa:la:, la: naeno tabo hidamo nulia:la:. Wadiyala la: ba:ma tetelo ihimi na:tupuima:la:, mabu koko temetema:te la:tamo ba: na:pelama:, ²iyo, tete tatalila la:eno dogodogo komate kokubakubahama:na:. Ba:ba tetelo la:eno pupulino ilina unawa:te nalete,* ³ba:bene la:eno hidohido disi hakate ba uwate nonokama: ba:bo keda:hama:na:. Ba:bema: hibila, Godote tawakalubino kuba danagilamelelamemene, ba:be Ko Hegelalo ba:bi nonoka ilinate la:eno kuba ododili komo ba:gala kuba ukui komo kohawakalilamema:na:. Numa:la:, ba:moe hopoenoi kuititi tetete ba penape, la:eno ilina ya:lo a:dogodoguilamenamimata, huiyatiya tete tatalila la:eno kalakala komote kowiboma:ne, iyo, la:eno nonoka ilinate la:eno ape ba kubahilame la:eno kalakalate ba:bo kowiboma:ne, helonomo koete daha ipulunomoma: keba ka:na ka:midinako ba:ba ka:na.

⁴Ba: hibila, la:eno kuba komo ba: ba:ma ka:na itana. La:eno koko bisnisi ipuwalo puya:te la:eno kolowamino pali ilina da:tapiholamenaka, la:le iba:tamo hido huiya a:kikalama:lemata, ba:bema: iba:te ibino temeteme ipuwalo konomamo ihimina. A:iye, Helodawa Godote ba:be ihimi komo ya:lo iya:tawui!* ⁵Ba:bema: numa:la:, la: ba:moe hopolo dogodogopima: ba eda:hana la: ha:kiya la:eno kateneno ubilo la: a:kalakaluilamenakomata, iyo, la: hidohido baa: ba nahana gadigadhibima: ya:lo eda:huimata. Ba:bema: gadigadi kau-goegoe keba ka:nala:ka: la: ba:ba ka:nala, tete tatalila Namutudawate la: anakapulamema: kopema:ne.* ⁶Ba:gala eta komo. Komo tetelo la:le tuputupu tawakaluba:tamo maubaha:te, ba:bene la:le ibi gabomana:tamo dito magatalenakomata iba:te iba:tamo hoe huiya kikalamema:. A:iye! Ba:bi tawakaluba:te la:tamo eta kuba a:kododa:la:, huiyatiya ba:be gabodo la:le ibi dito anakapulamenakomata!

Hibima: Midi Ipuwalo Kodakodalo La:mota:hana Komo

⁷Ba:bema: naeno ekaka:la:, la:eno hibima: midi ipuwalo kodakodalo na:la:mota:hanala: Kodawa Ya:sukunu pe teta:mo. Wadiyala la: pali ododidawoeno komo nemalagidolala:, ebete pali ilina amihote hidohido pali ilina naha tete ba:bo kolatimima:ne. Ba:ma ka:na dopo manome tetelo wegolate donakomene ba:gala kuititi manomelo gala da:konakomene, hakate hido gibama: ba eda: ebene pali ilinate hidamo

* 4:17 Luk 12:47 * 5:2 Ma:t 6:19 * 5:4 Tutumu 24:14-15 * 5:5 Luk 16:25

ba:bo kapepehoma:na.* ⁸ Ba:bema: la: ba: atumu Ya:sukunu pe komo latimima: ubiha:ma: eda:haheno kodakodalo na:la:mota:hanala; mabu ebenu pe tete ba: na:tatali!* ⁹ Ba:bema: naeno ekaka:la; la: ipuwalo etate eta lumagino komoma: ubiha: tabo akagaa:la; mabu diyala, Godote amia:no tamedawoenu emede komo modoboma: ba goe huiyatiya ama: kubadawama: da: goemene. Iyo, ba:be Kodawate ba: na:pe a hiliyonomoenu komokomo kopanagilamelea:mema:!

¹⁰ Ba:gala naenu ekaka:la; wadiyala la:le ya:lo tetelo da:pikuliya: ba:bi Godokono ukui hawakalimipino komo nemalagidolala: Iba:te Godokono oko ba owatina koko temeteme duwatanakui, huiyatiya iba:te hibima: midi ipuwalo kodakodalo la:mota:hananakuya; ba:bema: iba:te keba ka:na kemedinama; wadiyala la: ba: ba:ba ka:na nemedenala: ¹¹ Numa:la; a hibima: midipa:te ba:bako okopi ba emalagidole ba:ma ka:na ga:lanakoma; “Ibino kodakodalo la:mota:hana mabuma: Godokono kalakala komote iba:godolo hibilo nitanami!” Ba:bema: wadiyala la: eta hibima: mididawa Yaubakono komo atumu na:kemalagidolala: Konomo olalati komote ebetamo duluhukuya; ba:ba tetelo ebete hibima: midi ipuwalo kodakodalo la:nami, ba:bema: Kodawa Godote ebe owalubiti olalati ipuwane ebenu ka:ka: a:mula:miya: Kalakala konomola, Godoko ba: konomo malemaledawala.*

Hibinomo Tabo Goe Komo

¹² Ba:bema: naenu hibima: midipi ekaka:la; ba:moe eta komo ba: ko komonomola. La:le komopa:tamo hibinomo tabo ga:lama: dewagelema, ulihopa:te la:enu tabo hibima: komidima: la:le Godokono Hunu Haboenu mahilo akaka:ma:la: ba:gala hopo haboenu mahilo atumu akaka:ma:la: Ba:bema: hibima: mididawa, wadiyala ama: huiyatiya amia:no tabo olamagi ipuwalo eta ilinoenu mahilo ka:mihino tabo hibilo ba:ma ka:na na:goiya; “Iyo, na kododima:nemo,” ba:gala keba tetelo ama: eta komo ododi modoboha:ma: deda:mena; wadiyala ama: eta hibi tabo ba:ma ka:na na:goiya; “Ao, na a:kododa:mo.” A:iye! Komopa:te ama: hibima: komidima: ama:le amia:no tabo heluimima: eta tabo akagaa:la; mabu ba:bako tabo olamagi komoma: Godote kuba huiya ama:tamo kopoemema:ne.*

Godotamo Toetoe Tabo Olamagi Komo

¹³ Ba:bema: la: ipuwalo keba lumagiti komo temeteme ipuwalo demedena, wadiyala ebete toetoe tabo Godotamo nolamaga:mene. Ba:gala keba lumagiti kalakala ipuwalo demedena, wadiyala ebete

* 5:7 Tutumu 11:14; Yel 5:24 * 5:8 Lom 13:11-12; 1Pit 4:7

* 5:11 Ikuli 34:6; Yauba 1:21-22; 2:10; Ohale 103:8 * 5:12 Ma:t 5:34-37

Godoko adikumi ohale nalapihohamene. ¹⁴Ba:gala kebe lumagi temetemete dumina, wadiyala ebete sose watowatopi ka:lamiti, ba:bene iba:te pelamete Kodawa Ya:sukunu mahilamo olibi kikipoeno iha:mo ebene wato kali pabutimiti Godotamo ebe ba:bo nadipata:mena.* ¹⁵Ba:bema: iba:te Godoko hibima: ba midi, ebete ibino toetoe tabo uliti temetema:goeno lumagi ba:bo kohiduimima:ne, ba:gala diyala, ba:be temetemete ba:be lumagino kuba ododili komodo ebetamo kuda: a:pi, ba:bene Godote ba:be komo iya:tawate ba:be atu tetelo ebene kuba egebolemete kadodolemema:ne.* ¹⁶Ba:bema: wadiyala la: ipuwalo etate ebene kuba ododili komokomo kahawakalilame, etate ebene kuba ododili komokomo kahawakalilame, ba:ba ka:na newagelenala:, ba:bene la: ipuwalo etate eta Godotamo nadipatenakuya:la:, ebete la:eno kuba egebolelamete la:eno apeno hiya:hiya: temeteme komo tama:mo komiya:telamema:. Ba: hibila, kapiya tuputupudawoeno toetoe tabo olamagi ipuwado Godoko ba: modobola koko hanohano komo ododilima: ¹⁷Numa:la:, Godokono ukui hawakalimidawa Elayako ba: hopo lumagila, a keba ka:nala:ka: ebe ba:bako lumagila. Huiyatiya ebe hido tuputupudawala, ba:bema: wegolate kowiboma: ebete Godotamo konomamo da:toetoiya:, Godote ebene tabo hibilo uliya:, iyo, ba:ba tetene tupuimiti wegolate tete ga:ga:nomolo konakuiha:, ba:be tete ba: netewa:kapiya gogo ba:gala sikisi manome tetela.* ¹⁸Huiyatiya wegolate gala oma: Elayate Godotamo toetoe tabo da:kolamagiya:, Godote ebene toetoe tabo gala kuliti wegola hopamo ba:bo poemiya: tawakalubino pali ilinate gala kakapephoma:.*

Lumagino Ka:ka: Mula:me Komo

¹⁹Ba:bema: naeno hibima: midipi ekaka:la:, naeno kuititi leta tabo ba: ba:ma ka:nala. La: ipuwalo etate Godokono hibi gabone gobogobamo delehegamene, wadiyala etate ebe gala na:kamagaha:mene.* ²⁰Iyo, la: ba:moe ko komo nemalagidolala:, kebe lumagiti kuba ododidawa umiti ebene kuba gabone Godokono hibi komamo gala da:kamagahemene, Godote ba:be tuputupudawoeno ododi komodo kubadawoeno ka:ka: mula:mete ebene kuba ododili komokomo ba:bo kegebolemema:ne. Ba:moe ba: naeno tabo kuititila. Ba:ba:la.*

* 5:14 Mak 6:13 * 5:15 Mak 16:18 * 5:17 1Gaw 17:1; 18:1 * 5:18 1Gaw 18:42-45
* 5:19 Gal 6:1 * 5:20 Mulu Tabo 10:12; 1Pit 4:8